

Effektivitetstal
**Ofte stillede
spørgsmål**

Hvordan er tallene beregnet?

En afdelings effektivitetstal er bedste praksis fratrukket afdelingens effektiviseringspotentiale.

Hvad er bedste praksis?

Bedste praksis er det udgiftsniveau, den billigste, sammenlignelige afdeling har. Ikke alene skal bedste praksis være billigere samlet set, men bedste praksis skal også være billigere på hver af de benchmarkede konti.

Hvordan beregnes effektiviseringspotentialet?

Effektiviseringspotentialet beregnes som den procentvise forskel der som minimum er mellem en afdelings udgifter og bedste praksis udgifter. Hvis bedste praksis er 20 pct. billigere på alle de medtagne konti, vil afdelingens effektiviseringspotentiale være 20 pct. og dens effektivitetstal 80 pct.

Hvilke afdelinger sammenlignes?

Afdelinger skal have samme størrelse, samme boligtyper og være beliggende i samme region for at blive sammenlignet. Afdelinger med primært ungdoms- eller ældreboliger sammenlignes med andre tilsvarende afdelinger i hele landet, for at sikre tilstrækkeligt sammenligningsgrundlag. Hver afdeling benchmarkes mod minimum 30 sammenlignelige afdelinger, men oftest mod langt flere.

Hvilke konti sammenlignes?

For at sikre størst mulig præcision i tallene bruger benchmarkmodellen kun et udvalg af de konti, der indgår i Effektiviseringsaftalen. Disse konti er 109, 110, 111, 112.1, 114, 115, 117, 121 og 122.

Hvilke data bruges?

Tallene er baseret på regnskabsdata, og alle 12 måneders regnskaber fra regnskabsåret 2016 indgår i data. Enkelte regnskaber er frasorteret. Det gælder bl.a. for afdelinger med negative udgifter på én af de medtagne konti, samt afdelingerne med ekstremt lave udgifter.

Hvorfor har I valgt denne benchmarkmetode?

Benchmarkmetoden er valgt, så den bedst mulig understøtter den effektiviseringsaftale der er lavet mellem BL, KL og Regeringen om en besparelse på driftsudgifterne fra 2014 til 2020 på 1,5 mia. kr.

Aftalens besparelsesmål er solidarisk, hvilket vil sige, at der ikke er krav, om hvor meget den enkelte organisation eller afdeling skal spare. Dette giver god mening, for regnskabstallene viser, at sektorens organisationer og afdelinger har meget forskellige effektiviseringspotentialer. Metoden er valgt, så den bedst mulig afspejler disse forskelle.

Benchmarkmetoden bygger på den antagelse, at hvis man reducerer udgiftsforskellene mellem afdelinger vil det have en stor effektivitetsforbedrende effekt i sektoren. Metoden lægger derfor op til, at de dyre afdelinger skal lære af de billige afdelinger. Populært sagt, kan man kalde metoden en gruppe-pres metode, der viser hvem der er fortrop, og hvem der er bagtrop.

Samtidig med at tallene skal motivere de dyre til at lære af de billige, håber man, at de billige afdelinger også øger deres effektivitet, selv om de er blandt sektorens bedste praksis. Heldigvis er der meget der tyder på, at de effektive bliver ved med at blive mere effektive, og derfor fortsat kan være inspiration for resten af sektoren.

Er billigt det samme som effektivt?

I udregningen af benchmarktallene antager vi, at billigst er mest effektivt. Dette er selvfølgelig ikke altid rigtigt – man kan godt have billig drift uden at det nødvendigvis er effektiv drift.

Når vi alligevel tager udgangspunkt i, at billigst er mest effektivt, er det fordi der ikke er andre muligheder: ingen kan svare på, hvad effektiv drift er. Og selv, hvis man kunne blive enige om, at effektiv drift er velholdte bygninger, pænt klippede hække og god beboerservice til mindst mulig penge, så ville det stadig ikke være muligt at sammenligne, for vi har ikke data på hvilken stand afdelingernes bygninger er i, hvor pænt hækken er klippet, og hvor god beboerservicen er.

Det eneste vi kan sammenligne mellem alle afdelinger er deres udgifter. Så selv om billigst ikke nødvendigvis er mest effektivt, så er det en god tilnærmelse.

Fordi vi er klar over, at billigst ikke nødvendigvis er mest effektivt, har vi indbygget en række forsigtighedsfiltre i benchmarkmetoden. En afdeling får derfor kun et lavt effektivitetstal, hvis vi er meget sikre på, at den har unødvendigt høje udgifter – dvs. vi kan finde lignende afdelinger med lavere udgifter på alle konti.

Hvorfor er konto 116 ikke med i beregningerne?

Konto 116 medtages ikke i udregningen af effektivitetstallene, fordi konto 120 ikke er med i effektiviseringsaftalen for den almene sektor.

Konto 120 er ikke medtaget i effektiviseringsaftalen, fordi man ikke vil incentivere til at effektivisere ved at henlægge mindre, da det vil betyde, at man ikke vil kunne vedligeholde bygningerne på længere sigt.

En anden grund til, at konto 116 ikke er medtaget, er fordi den ofte svinger meget fra år til år, hvilket skaber misvisende benchmarks.

Typisk er udgifterne på konto 116 høje i forbindelse med store forbedringsarbejder, men ellers meget lave. Hvis man derfor benchmarker en afdeling der et givent år laver tag, med en der samme år ikke laver noget, fremstår sidstnævnte afdeling uhensigtsmæssigt effektiv.

Hvordan skal jeg forstå de forskellige farver?

Tanken med effektivitetstallene er, at de hurtigt skal give et overblik over hvor en given afdeling eller organisation ligger effektivitetsmæssigt i forhold til andre tilsvarende afdelinger eller organisationer i sektoren.

Farverne skal hjælpe til at skabe dette hurtige overblik: Har en organisation overvejende grønne afdelinger, indikerer det, at organisationens afdelinger er blandt sektorens mest effektive. Dette betyder ikke, at afdelingerne ikke kan blive mere effektive, men blot, at der ikke umiddelbart er andre, der er mere effektive.

Har man derimod primært røde eller gule afdelinger i ens organisationsoversigt, er det et signal om, at man er blandt sektorens mindst effektive.

Farveinddelingen er lavet således, at afdelinger med effektiviseringspotentiale på mere end 30 pct. er røde, afdelinger med effektiviseringspotentiale på mellem 10 og 30 pct. er gule og afdelinger med mindre end 10 pct. effektiviseringspotentiale er grønne.

Forhåbentlig vil sektorens markante udgiftsforskelle udligne sig efterhånden som de mindre effektive afdelinger lærer af de mere effektive. Dette vil betyde, at der kun er grønne og gule afdelinger, og ikke som nu, hvor cirka en tredjedel af sektorens afdelinger er røde.

Hvad sker der, hvis en organisation har røde afdelinger?

I første omgang sker der ikke noget ved at have røde afdelinger. Kommunen vil som del af deres tilsyn spørge til effektiviseringsplaner for røde afdelinger, og afdelingerne vil blive bragt i fokus i styringsdialogen.

Der er ikke handlepligt på tallene, hvilket betyder, at der ikke kan stilles direkte krav om, at en organisation ikke må have røde afdelinger. Dog skal det tilføjes, at røde afdelinger indikerer, at organisationen ikke lever op til de generelle lovmæssige krav om, at de almene boligafdelinger skal drives effektivt.

Gælder det om, kun at have grønne afdelinger?

Det gælder ikke om at have grønne afdelinger, men om at drifte stadig mere effektivt. Grønne afdelinger er en indikation på, at der ikke er andre i sektoren der konsekvent drifter billigere, men det er ikke i sig selv en blåstempling af, at man har effektiv drift.

Der er mange forskelligartede forhold omkring almene boligafdelinger, og det kræver indgående kendskab til de lokale forhold at vide, hvorvidt driften er fuldt effektiv. Det er derfor urealistisk at forvente, at benchmarktal entydigt kan vise om man er fuldt effektiv. Vores erfaring er, at selv de mest effektive kan blive mere effektive, og at effektivitet er noget man løbende og vedvarende skal arbejde med – også når man har grønne effektivitetstal.

Vi vil opfordre folk til at bruge effektivitetstallene som et middel og ikke som et mål. Tallene skal skabe fokus på effektiv og ineffektiv drift, men herudover opfordres organisationer og afdelinger til at lave deres egne interne effektiviseringsmålsætninger og iværksætte konkrete effektiviseringstiltag.

Vi har fået en rapport med et besparelles- potentiale i kroner, hvordan er det udregnet?

Besparellespotentialet viser hvor meget en organisations afdelinger samlet kan spare, hvis de alle realiserer deres effektiviseringspotentiale. Nogle synes, at besparellespotentialet er lavt sat and andre synes det er højt sat. I alle tilfælde er der ingen krav om, at man skal effektivisere for dette beløb. Herunder uddybende bemærkninger om hvordan besparellespotentialet er udregnet:

Først bestemmes en afdelings effektiviseringspotentiale. Dette gøres ved at sammenligne afdelingens udgifter med bedste sammenlignelige praksis' udgifter, og beregne hvor meget billigere bedste praksis er på samtlige benchmarkede konti.

Bedste praksis er ikke blot én, men flere afdelinger med et lavere udgiftsniveau. Som minimum skal 30 afdelinger have et udgiftsniveau, før det kaldes bedste praksis. Dette er for at forhindre, at vi sammenligner med en enkelt eller to afdelinger der er exceptionelt billige.

For at bedste praksis er sammenlignelig, skal den have nogenlunde samme størrelse, have samme type boliger (ældre-, ungdom- eller familieboliger) og – hvis det drejer sig om familieboliger – ligge i samme region.

For hver afdeling beregnes hvor meget billigere bedste praksis er på de enkelte konti, det kan være 10 pct., 15 pct., 30 pct. osv. Dernæst bestemmes effektiviseringspotentialet, som den forskel der i hvert fald er på alle konti. Her ville det være 10 pct., selv om der er konti, hvor bedste praksis er mere end 10 pct. billigere.

Besparellespotentialet for organisationen er hvor meget afdelingerne samlet skal effektivisere, hvis de reducerer deres udgifter med deres beregnede effektiviseringspotentiale.

Der er folk der argumenterer, at besparellespotentialet er for lavt, fordi effektiviseringspotentialet ofte er højere på enkelte konti (fx er effektiviseringspotentialet ovenfor 10 pct., selvom der er konti med 15 pct. og 30 pct. effektiviseringspotentiale). Andre argumenterer, at besparellespotentialet er højt sat, fordi de mener det er urealistisk at kunne nå i nærheden af bedste praksis udgiftsniveau.

Uanset ens indstilling, er besparellespotentialet et snapshot af, hvor langt en organisation er fra bedste praksis, og det ændrer sig fra år til år, afhængig af afdelingernes udgifter og af bedste praksis' udgifter.